

Mazars Tax View

Červen 2022

mazars

Úvod

Vážení čtenáři,

rád bych Vám stručně představil obsah červnového vydání našeho daňového newsletteru. V úvodním článku Vás v souvislosti s nedávnými rozhodnutími Nejvyššího správního soudu ČR a Soudního dvora EU seznámíme s problematikou identifikace dodavatele a odběratele, která je nezbytnou podmínkou pro uplatnění nároku na odpočet DPH nebo uplatnění osvobození od DPH. I další příspěvek se zabývá problematikou DPH, konkrétně daňovým režimem u sankčních poplatků ve světle nové evropské judikatury.

Jeden z článků upozorňuje na nový rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR týkající se transakcí s nespřízněnými subjekty, které byly realizovány na základě tzv. příkazu mateřské společnosti. Závěry vyplývající z tohoto rozsudku mohou mít zásadní vliv například na obhajitelnost daňových ztrát vykázaných dceřinými společnostmi.

Dále Vám v tomto vydání přinášíme aktuality v oblasti nepřímých daní a shrnutí změn v ostatních daňových a souvisejících zákonech, které byly schváleny v posledních měsících.

Na závěr jsme pro Vás shrnuli informace vyplývající ze zajímavé studie CEE Tax Guide, kterou Mazars vydal v červnu.

Věřím, že pro Vás budou naše články podnětné a užitečné a přeji Vám příjemné čtení.

Pavel Klein
Vedoucí partner daňového oddělení
Mazars

Obsah

- 04** Nový strašák plátců DPH – identifikace dodavatele a odběratele
- 05** Sankce ve světle nejnovější judikatury
- 06** Novinky v oblasti nepřímých daní
- 08** Přehled změn v daňových zákonech od ledna
- 10** Obhajitelnost ztrát z pohledu převodních cen
- 11** Studie Mazars CEE Tax Guide

Nový strašák plátců DPH – identifikace dodavatele a odběratele

V poslední době se jako houby po dešti objevují nová rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky (dále jen „NSS“) a Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“ a společně s NSS dále jen „Soudy“) týkající se uplatnění DPH v případě, není-li možné důkazními prostředky identifikovat skutečného dodavatele či odběratele. Možná se ptáte sami sebe, zda uvedené ve Vaší praxi vůbec nastává, neboť identifikovat dodavatele a odběratele přeci není problém. Avšak zejména v řetězových dodávkách zboží, a to nejen v těchto případech, uvedené problém bývá, a to velký.

Na straně nákupu zboží a služeb je povinností odběratele identifikovat konkrétního dodavatele a prokázat pro účely odpočtu DPH, že dodavatel naplňuje znaky osoby povinné k dani registrované k DPH jako plátce (dále jen „plátce DPH“), neboť uvedené je jedna z důležitých hmotněprávních podmínek pro uplatnění nároku na odpočet. Dosavadní koncept dobré víry byl Soudy nahrazen striktní povinností odběratele prokázat, že dodavatel naplňuje znaky plátce DPH a to až na výjimečné případy, kdy je postavení dodavatele správcí daně zřejmé ze skutkové situace. Není-li možné důkazními prostředky jednoznačně identifikovat faktického dodavatele, což je typické v řetězových dodávkách, je v praxi pro odběratele téměř nemožné prokázat, že dodavatelem je plátce DPH, což automaticky může vést ke ztrátě nároku na odpočet.

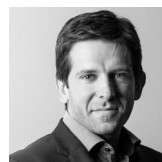
V případě přeshraničního dodání zboží (dodání zboží do jiného členského státu EU či vývoz zboží), je prokázání dodání zboží přímému odběrateli důležité pro prokázání oprávněnosti uplatnění osvobození od DPH. Dle NSS nestačí prokázat, že zboží bylo fyzicky dodáno do jiného členského státu EU (analogicky dodáno mimo EU), nýbrž musí být prokázáno, že bylo dodáno způsobem a v rozsahu deklarovaným na daňových dokladech.

Problematiku popsanou v předchozím odstavci lze ilustrovat na příkladu řetězové dodávky, kdy je zboží dopraveno od českého dodavatele ke konečnému zákazníkovi (odběrateli), avšak je fakturováno přes jednoho či více distributorů. NSS připouští, že z logistických důvodů může být zboží dopraveno přímo konečnému odběrateli odlišnému od smluvního odběratele, avšak faktické dodání zboží přímému odběrateli v jeho fakturovaném rozsahu a hodnotě musí být pro účely osvobození prokázáno. V praxi, a to byly i případy posuzované ze strany

NSS, nemusí daňové doklady, dodací listy, předávací protokoly, CMR, nákladní listy či různá prohlášení spolehlivě identifikovat přímého odběratele, což vede ke ztrátě osvobození od DPH. Zůstaneme-li u našeho příkladu, ze všech dokumentů musí být patrné, že distributor alespoň na okamžik převzal právo nakládat se zbožím jako vlastník přímo od dodavatele, který s ohledem na pravidla pro přiřazování dopravy uplatňuje osvobození od DPH.

Nastavení vhodné smluvní dokumentace a oprávnění osob podepisovat tuto dokumentaci bývá v praxi mimořádně podceňované téma, jež často znemožňuje prokázat faktického odběratele nebo dodavatele. Možná právě proto se daňová správa na tuto oblast v poslední době zaměřuje a spory končí u Soudů.

S ohledem na výše uvedené velmi doporučujeme se s tématem identifikace dodavatelů a odběratelů ve světle poslední judikatury Soudů seznámit a nastavit Vaše interní procesy tak, abyste se vyhnuli rizikům neuznání nároků na odpočet či odepření osvobození od DPH u přeshraničních dodávek zboží, jež nevyhnutelně vede k dodatečnému doměření daně a penále.

Petr Drahoš

Senior manažer daňového oddělení

Sankce ve světle nejnovější judikatury

Historicky zažitá praxe, že sankce nikdy nepodléhají DPH, se mění. Soudní dvůr Evropské unie vydal další rozsudek k problematice sankcí, přičemž tentokrát rozhodoval o sankcích vybíraných provozovatelem soukromých parkovišť.

Soudní dvůr Evropské unie („SDEU“) se ve svém rozhodnutí C-90/20 Apcoa Parking Danmark A/S (dále jen „Rozhodnutí“) vyjádřil, zda jsou sankce za porušení pravidel na parkovištích vybírané soukromoprávním subjektem předmětem DPH či nikoliv.

Společnost Apcoa Parking Danmark A/S (dále jen „Apcoa“) je soukromým provozovatelem parkovišť. V rámci své činnosti stanovila všeobecné podmínky pro užívání těchto parkovišť, přičemž při jejich porušení vybírala kontrolní poplatky za neoprávněné parkování. Jednalo se například o následující situace:

- překročení povolené doby parkování,
- parkovací lístek není viditelně umístěn za čelním sklem,
- neoprávněné parkování na místě pro ZTP apod.

V návaznosti na předchozí judikaturu vztahující se k danému tématu SDEU posuzoval (i) existenci přímé souvislosti mezi poskytnutou službou parkování a obdrženým protiplněním ve formě kontrolních poplatků a návazně také (ii) zda kontrolní poplatky představují skutečné protiplnění za individualizovatelnou službu parkování.

Dle SDEU existuje přímá souvislost, když se dvě plnění navzájem podmiňují, tedy že jedno plnění se uskuteční pouze za podmínky, že se uskuteční druhé a naopak. Výběr kontrolních poplatků a parkování dotyčným motoristou za konkrétních vymezených podmínek spolu neoddělitelně souvisí

a kontrolní poplatky tak v podstatě představují zvýšené parkovné. Neoprávněné parkování a v důsledku toho uložené kontrolní poplatky by totiž nemohly existovat, pokud by předtím nedošlo k poskytnutí parkovacího místa.

SDEU rovněž zopakoval, že výklad ustanovení směrnice o DPH je nezávislý na kvalifikaci ve vnitrostátní úpravě, tj. v případě Apcoa není rozhodující, že dle dánského zákona o silničním provozu je kontrolní poplatek kvalifikován jako sankce.

Při stanovení DPH režimu u poplatků, které jsou označeny jako sankce, je tedy nutné zkoumat jejich skutečnou podstatu v návaznosti na dostupnou judikaturu SDEU.

Budete-li mít k výše uvedenému jakékoli dotazy, jsme připraveni Vaši konkrétní situaci diskutovat.

Radka Dubnová

Manažerka daňového oddělení

Novinky v oblasti nepřímých daní

Upřesnění vymezení zboží, které podléhá režimu přenesení daňové povinnosti

Vzhledem ke změnám celního sazebníku předložilo Ministerstvo financí návrh na změnu Nařízení vlády č. 361/2014 Sb., kterým se stanoví zboží a služby, které podléhají tuzemskému režimu přenesení daňové povinnosti ve vazbě na ustanovení § 92f zákona o DPH. Změny se týkají především vymezení kovů, šrotu z hafnia, mobilních telefonů a videoherních konzol, na které se tento režim uplatní. Pokud uplatňujete režim přenesení daňové povinnosti v případě dodávek tohoto zboží, doporučujeme prověřit, zda Vámi dodávané zboží tomuto režimu skutečně podléhá.

Daňové dopady transakcí s kryptoměnami

Nejasnosti v daňovém posouzení transakcí s kryptoměnami by měla, alespoň do určité míry, odstranit nová související informace zveřejněná Generálním finančním ředitelstvím. Kromě DPH se informace vyjadřuje také k dani z příjmů právnických osob a k dani z příjmů fyzických osob.

Nové závěry vyplývající z jednání daňových poradců a finanční správy

V rámci platformy tzv. koordinačních výborů, kdy mají daňoví poradci možnost získat vyjádření finanční správy k uplatnění daně v situacích, které zákon explicitně neřeší, byla v průběhu letošního roku ve vazbě na DPH řešena následující témata:

- předčasné ukončení zpětného finančního leasingu,
- předčasné ukončení dodávek energie či nedodání smlouveného množství,
- uplatňování DPH u vybraných transakcí finančního leasingu,
- služby poskytované obcemi autorizovaným obalovým společenstvem a provozovatelům kolektivních systémů,
- paušální náhrada nákladů poskytovaná zaměstnavateli na základě § 270 odst. 2 OSŘ ve znění zákona č. 286/2021 Sb

Přezkoumání prominutí DPH u elektřiny a plynu v listopadu a prosinci 2021

Generální pardon, kterým došlo k prominutí DPH u dodávek elektřiny a plynu v listopadu a prosinci 2021 ve vazbě na skokový nárůst cen energií, byl v přezkumném řízení zrušen pro nezákonnost. Tento závěr ale nemá žádný vliv na práva a povinnosti plátců DPH, kteří byli tímto generálním pardonem dotčeni. Plátcům DPH tak zrušení generálního pardonu nezakládá žádné povinnosti ve vztahu k dříve uplatněnému prominutí.

Prominutí příslušenství na DPH podnikatelům v dopravě

Podnikatelům, jejichž převažující část příjmů pochází z podnikání v dopravě, je prominuto příslušenství na DPH, které se váže k období únor až srpen 2022. Prominutí je podmíněno oznámením oboru podnikání správci daně a zaplacením částky daně, ke které se příslušenství váže, do 31. října 2022.

Zvýšení obratu pro povinnou registraci k DPH

Záměr ministerstva financí zvýšit obrat pro povinnou registraci na 2 miliony Kč, které podnikatel dosáhne za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, získává reálnější podobu. Stanovení uvedené výše obratu, které představuje výjimku z unijní úpravy DPH, bylo schváleno Radou EU. Související legislativní návrh na úpravu českého zákona o DPH bude v nejbližší době projednán vládou. Účinnost změny je plánována na leden 2023.

Dočasné snížení sazeb spotřební daně u pohonných hmot

S ohledem na rostoucí ceny pohonných hmot byla dočasně snížena spotřební daň u minerálních olejů. Sazba daně je snížena o 1,5 Kč/ litr u benzínů a nafty. Účinnost změny, která je upravena zákonem č. 131/2022 Sb., je omezena na období od 1. června do 30. září 2022. Při změnách sazby spotřební daně je třeba věnovat pozornost správnému uvedení výše daně na vystavovaných dokladech a správnému vedení souvisejících evidencí.

Změny v oblasti spotřebních daní

Zatímco v oblasti daně z přidané hodnoty se žádné zásadní legislativní změny nechystají, v oblasti spotřebních daní se v letošním roce potkáme s několika dalšími novelami. Kromě výše uvedené dočasné změny sazeb u minerálních olejů jsou to změny účinné od 26. dubna a od 1. července, ke kterým došlo zákonem č. 93/2022 Sb. Tato novela reflektuje změny vyvolané tzv. alkoholovou a obrannou směrnici EU. Hlavním praktickým dopadem změny je možnost uplatnění snížených sazeb i u přeshraničních dodávek alkoholických nápojů (vč. vína a piva) v případech, kdy dodavatel je z pohledu spotřebních daní považován za malého nezávislého výrobce.

Zásadní změny však přinese další novela zákona o spotřebních daních, která vyšla ve Sbírce zákonů pod číslem 179/2022 Sb. Hlavní změny se budou týkat dopravy zboží ve volném daňovém oběhu mezi členskými státy, daňového režimu ztrát a zasílání zboží. Účinnost těchto změn je plánována od 1. listopadu 2022 a od 13. února 2023. Zejména změny týkající se dodávek zboží ve volném oběhu se dotknou velkého počtu podnikatelů. O těchto změnách Vás budeme informovat v příštím čísle.

Pokud se o změnách chcete něco dozvědět již nyní, kontaktujte nás.

Pavla Polanská

Manžerka daňového oddělení

Přehled změn v daňových zákonech od ledna

O novinkách v oblasti nepřímých daní Vás informujeme v předchozím článku a v tomto článku bychom Vás rádi seznámili s ostatními novými předpisy, které vyšly v minulém pololetí, a to nejen v souvislosti s válkou na Ukrajině.

Lex Ukrajina

Dne 21. března nabyly účinnosti tři nové zákony (tzv. Lex Ukrajina), kterými vláda reaguje na příchod uprchlíků z Ukrajiny.

Dočasná ochrana v ČR

Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, zapracovává rozhodnutí Rady EU ze dne 4. března 2022 a upravuje především podmínky udělení tzv. dočasné ochrany cizincům, kteří v souvislosti s konfliktem na Ukrajině do ČR přijíždějí. Zákon definuje okruh osob, kterým je možné dočasnou ochranu přiznat, tedy zejména státním příslušníkům Ukrajiny a jejich rodinným příslušníkům, kteří na Ukrajině pobývali před 24. únorem 2022.

Osoba, které byla udělena dočasná ochrana, se pro účely zákona o pobytu cizinců považuje za držitele dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu. Dále tento zákon definuje tzv. zvláštní pravidla pro poskytování zdravotní péče a přiznává cizincům požívajícím dočasné ochrany status pojištěnce veřejného zdravotního pojištění.

Zaměstnanost a sociální zabezpečení

Podle zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení v souvislosti s konfliktem na Ukrajině se cizinec s dočasnou ochranou považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem. Všichni držitelé dočasné ochrany tak získali volný přístup na trh práce, nemusejí žádat o povolení k zaměstnání, modrou kartu ani zaměstnaneckou kartu. Zároveň přiznává cizincům s dočasnou ochranou humanitární dávku ve výši 5 000 Kč, kterou vyplácí příslušná krajská pobočka Úřadu práce ČR.

Opatření v oblasti školství

Zákon č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, upravuje zejména přístup dětí uprchlíků do škol a dětských skupin a související otázky. Zákon specifikuje podmínky, za kterých je možné upravit vzdělávací programy pro jednotlivé studenty, i možnosti přijímání nových studentů.

Všechny tři zákony pozbydou platnosti dne 31. března 2023 a je pravděpodobné, že budou procházet dílčími úpravami podle aktuální situace, o kterých Vás budeme nadále informovat.

Dílčí zrušení silniční daně

Dne 24. 3. 2022 došlo ke zrušení povinnosti platit v roce 2022 zálohy na daň silniční na základě generálního pardonu ministra financí a dne 8. června 2022 pak byla vyhlášena zásadní novela zákona o dani silniční publikovaná pod č. 142/2022 Sb., která ruší silniční daň pro osobní automobily a autobusy. Předmětem daně silniční budou nově jen nákladní automobily kategorie N2 a N3 a jejich přívěsy kategorie O3 a O4. Nákladní automobily s maximální hmotností nad 3,5 tuny a přívěsy nákladních vozidel nad 3,5 tuny v předmětu daně zůstávají, nicméně pro některá je nově stanovena nulová výše daně. Reálně tedy daň silniční za rok 2022 budou platit jen provozovatelé těžkých nákladních automobilů, u nichž došlo k poměrně významnému snížení daňové povinnosti a přívěsů s největší povolenou hmotností od 12 tun a tahačů, kde došlo ke změně koncepce zdanění. Nově se již nezohledňuje stáří vozidel, daň se platí jen jednou ročně a v daňovém přiznání se uvádí jen ta vozidla, z nichž se platí daň.

Samostatný daňový zákon na podporu Ukrajiny

Dne 28. 5. 2022 nabyl účinnosti Zákon č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Tento nový zákon obsahuje zejména dopady souvisejících bezúplatných plnění v oblasti daně z příjmů. Níže uvádíme nejdůležitější body:

- rozšiřuje se dočasné navýšení limitu pro odečet darů až do 30 % základu daně – i pro zdaňovací období kalendářního roku 2022 pro fyzické osoby a pro zdaňovací období, která skončí od 1. 3. 2022 do 28. 2. 2023 pro právnické osoby,
- rozšiřuje se okruh bezúplatných plnění, která lze odečíst od základu daně. Nově lze odečíst i hodnotu bezúplatného plnění na podporu obranného úsilí Ukrajiny (např. poskytnutí vojenského materiálu), které podmínky pro odpočet od základu daně dle stávajícího znění zákona o daních z příjmů nesplňovalo,
- rozšiřuje se okruh příjemců, u nichž je možnost odečíst si výdaje na jim bezúplatně poskytnuté plnění v roce 2022 od základu daně. Nově lze odečíst od základu daně také plnění poskytnutá státu Ukrajina, jeho územně správním celkům a právnickým nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území státu Ukrajina v souvislosti s ozbrojeným konfliktem,

- od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje příjem zaměstnance ve formě poskytnutého ubytování ve zdaňovacím období roku 2022, je-li poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci a jeho rodinným příslušníkům s bydlištěm na území státu Ukrajina z důvodu, že tito rodinní příslušníci opustili stát Ukrajina v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na jeho území. Osvobození se použije pro zdaňovací období roku 2022.
- rozšiřuje se osvobození od daně i na bezúplatný příjem poskytnutý v roce 2022 za účelem podpory obranného úsilí státu Ukrajina.

Budete-li mít k výše uvedenému jakékoliv dotazy, neváhejte se obrátit na naše odborníky, kteří jsou připraveni s Vámi Vaši situaci detailněji prodiskutovat.

Gabriela Ivanco

Manažerka daňového oddělení

Anna Klímová

Editorka Mazars Tax View

Obhajitelnost ztrát z pohledu převodních cen

Na základě nového rozsudku 7 Afs 398/2019 – 49 podléhají principu tržního odstupu i transakce, které daňový subjekt uskutečňuje s nespřízněnými osobami, pakliže jsou tyto transakce ovlivněny rozhodnutím skupiny. V takovém případě totiž dle názoru Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) daňový subjekt nese rizika ve prospěch skupiny, která nemůže ovlivnit, a za to mu náleží příslušná kompenzace. Pokud navíc z takových transakcí plyne pro daňový subjekt ztráta, měl by být dle NSS daňový subjekt kompenzován za svou hypotetickou službu spočívající v realizaci ztrátové výroby ve prospěch skupiny. Dle názoru NSS není při daném (omezeném) funkčním profilu daňového subjektu zapotřebí zkoumat jednotlivé transakce, důležitá je pouze jeho celková ziskovost.

V praxi převodních cen tedy bude nutné vypořádat se s novými výzvami v podobě správného ocenění „hypotetických služeb“ poskytovaných mezi členy skupiny a obhajoby oprávněnosti zisků (ztrát) dosažených spřízněnými společnostmi i ve vztahu k transakcím s nespřízněnými subjekty, pakliže byly realizovány na základě tzv. příkazu mateřské společnosti¹.

Budete-li mít k výše uvedenému jakékoli dotazy, jsme připraveni Vaši konkrétní situaci diskutovat.

Vít Fritzsche

Manažer daňového oddělení

¹Příkazem mateřské společnosti je myšleno jakékoliv ovlivnění nezávislé transakce mateřskou společností (příp. jinou spojenou osobou).

Studie Mazars CEE Tax Guide

V červnu vydaná studie CEE Tax Guide již podesáté porovnává daňové systémy a výše mezd v jednotlivých státech regionu střední a východní Evropy. Publikace, ve které jsou kromě států V4 zastoupeny také Německo, Rakousko, Ukrajina, jihoevropské a pobaltské státy, monitoruje mimo jiné výši a strukturu mzdových nákladů zaměstnavatelů, výše sazeb u jednotlivých daní a lokální implementace pravidel týkajících se mezinárodního zdanění a převodních cen.

Ze studie mimo jiné vyplývá, že daně a povinné odvody zaměstnavatelů související se zaměstnáváním lidí se letos v 22 zemích střední a východní Evropy spíše snižovaly. Nejvyšší základní sazbu DPH mají Maďarsko a Chorvatsko, a to 27 a 25 procent. Nejčastější sazba DPH v regionu se pohybuje mezi 19-21 procenty. V oblasti daní z příjmu firem má stále nejvyšší zdanění Německo, její maximální výše činí 31 %. Naopak nejnižší daně odvedou některé firmy v Kosovu a v Litvě a to 3 %, resp. 5 %.

Průměrná mzda v ČR rostla loni o 15 % a je nejvyšší ve Visegrádu

Průměrná mzda v soukromém sektoru v eurech činí v Česku 1533 eur (37.499 Kč), což je nejvyšší hodnota ze zemí Visegrádské čtyřky (V4). Nejvyšší průměrná mzda v celé střední a východní Evropě je v Německu, a to 4130 eur (101.025 Kč). Následuje Rakousko s 3818 eur (93.393 Kč). Nejnižší průměrná mzda 400 eur (9.784 Kč) je v Kosovu, 450 eur (11.008 Kč) v Bosně a Hercegovině a 485 eur (11.864 Kč) na Ukrajině.

Rozdíly v růstu průměrné mzdy v eurech byly v rámci regionu střední a východní Evropy výraznější než v předchozím období. Německo, kde na základě loňské studie průměrné mzdy rostly o 14 %, dosáhlo růstu jen 4 %. Naopak v Rakousku rostla průměrná úroveň mezd rychleji, a to o 23 %. V Maďarsku pak růst rovněž akceleroval o 19 %. Slovensko zaznamenalo růst o 6 % a Polsko pak dokonce pokles o 2 %. V Polsku průměrná mzda činí 1301 eur, v Maďarsku 1369 eur a na Slovensku 1185 eur. V Česku mzda vzrostla o 12 % na 1533 eur (37.499 Kč).

Studie dále uvádí, že u povinných odvodů zaměstnavatelů souvisejících se zaměstnáváním lidí je průměrný poměr nákladů zaměstnavatele

k hrubým mzdám 15 %. Mezi jednotlivými zeměmi jsou však značné rozdíly. Zatímco v Rumunsku či Kosovu činí odvody méně než 5 % hrubé mzdy, v Polsku 20,48 %, v České republice 24,8 % pro roční příjmy do 76 330 eur (1.867.728 Kč) a na Slovensku dokonce 35,2 %.

Podle CEE Tax Guide náklady na pracovní sílu klesají téměř ve všech sledovaných zemích, ale pokles v jednotlivých zemích vykazuje značné rozdíly. Základní přístup ke zdanění příjmů se také v regionu liší: některé země nadále prosazují paušální sazby daně z příjmu (jako Bulharsko, Maďarsko a Rumunsko), zatímco jiné zachovávají výrazně progresivní daňové sazby (např. Rakousko, Německo a Slovensko).

Výběr DPH stále hlavním zdrojem příjmů zemí regionu

Ze studie dále vyplývá, že nejčastější sazba v regionu se pohybuje mezi 19-21 %, Česká republika tedy se základní sazbou 21 % v tomto pohledu nijak nevybočuje. V Německu je základní sazba 19 %, v Rakousku 20 %. Naopak základní sazba DPH ve výši 25 % a 27 %, platná v Chorvatsku a Maďarsku, zůstává mimořádně vysoká.

Sledované země regionu se rovněž viditelně snaží o zlepšení efektivity výběru daní, a to především zaváděním nových digitálních technologií v boji proti daňovým podvodům, protože právě zde je riziko daňových úniků nejvýznamnější. Jejich cílem je end-to-end monitorovat všechny dotčené transakce, odhalovat podvodné aktivity a omezovat daňové úniky.

Podle studie se zároveň zavedení registračních online pokladen a online zpracování faktur ukázalo jako účinným nástrojem k efektivnějšímu výběru DPH. Například Maďarsko zavedlo v minulosti účinná opatření v oblasti digitalizace a nedávno zavedený

systém povinného online hlášení fakturačních údajů již vykazuje pozitivní fiskální dopad. Podobná řešení lze nalézt i v dalších zemích regionu, například v Rumunsku.

Nejvyšší korporátní daně v SRN, fyzické osoby zaplatí nejvíce na daních v Rakousku

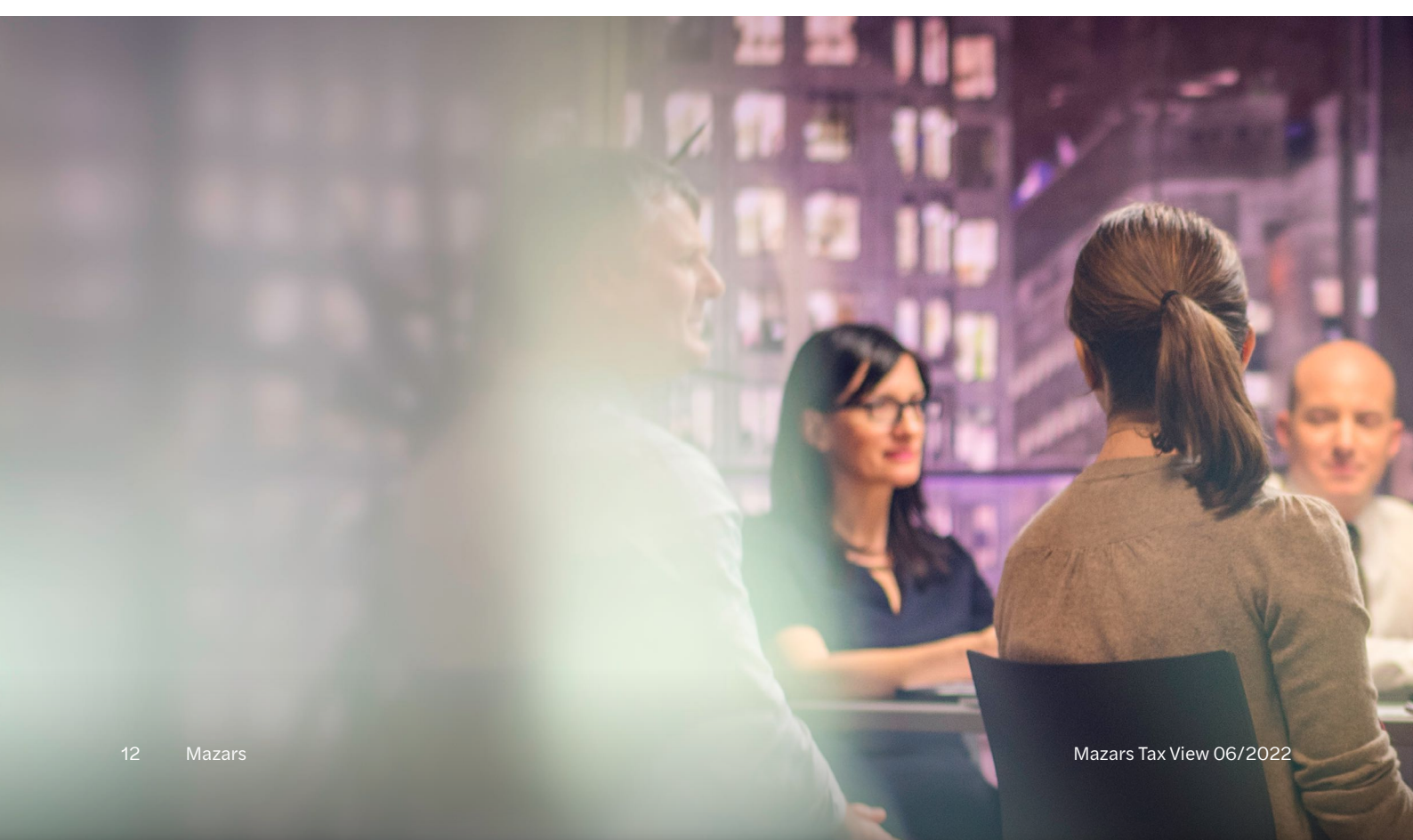
Běžná sazba daně z příjmu právnických osob v zemích regionu zůstává mezi 15 a 20 %, v ČR dosahuje 19 %. Zatímco německé firmy odvádějí na této dani nejvíce, nejnižší korporátní daně platí firmy v Kosovu a v Litvě. Nízká devítiprocentní sazba je pak vedle Maďarska a Černé Hory i v Polsku. Pouze jediná země za poslední rok snížila daň ze zisku. V Řecku se korporátní daň nedávno snížila ze 24 % na 22 % a významné snížení se od příštího roku chystá i v Rakousku.

Evropská unie se také vědomě snaží zbrzdit daňový závod členských zemí v oblasti firemních daní, zamezit agresivnímu daňovému plánování a vyhýbání se daňovým povinnostem. Nezbytným nástrojem v tomto úsilí je Směrnice ATAD, která je pro členské

státy povinná od 1. ledna 2019. Největší výzvou v posledních letech pro členské státy bylo přijetí toho nařízení EU, včetně omezení odpočtů úroků. Ve všech členských zemích EU v regionu byla dřívější pravidla o nízké kapitalizaci stále více nahrazována či doplňována metodou vázanou na výpočet EBITDA podle ATAD.

Země střední a východní Evropy, které uplatňují tradiční zdanění právnických osob, vždy umožňují, aby ztráty vzniklé v dřívějších letech byly převedeny a kompenzovány kladným daňovým základem v následujícím roce. Přesto pouze pět zemí umožňuje neomezený přenos ztrát. Jednotlivé státy také ochotně uplatňují srážkovou daň na výnosy z úroků, dividend a licenčních poplatků (ve výši 15 %, nebo dokonce 19–20 %), s výjimkou Lotyšska a Maďarska, které srážkovou daň na kapitálové zisky stále neuplatňují. Skupinové zdanění právnických osob je nyní možné v Německu a Maďarsku; dříve se uplatňovalo pouze v Rakousku, Polsku, Bosně a Hercegovině.

Co se týká samotné daně z příjmů fyzických osob, 9 států si zachovává jedno daňové pásmo, například

Maďarsko 15 %. Více než polovina států regionu střední a východní Evropy pak má progresivní zdanění nebo více daňových pásem. V Rakousku dosahuje daň z příjmů fyzických osob až 55 %, ale stejně jako v Kosovu či Albánii začíná na 0 %. Slovensko má 3 daňová pásma, a to 15, 19 a 25 %. Polsko 17 a 32 %. Česká republika 15 a 23 %.

Převodní ceny

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) vydanou směrnicí BEPS (“Base Erosion and Profit Shifting”) upozornila na skutečnost, že daňové úřady se musí více zaměřit na možné přeshraniční transakce v rámci podnikových skupin. Do roku 2022, po zavedení dokumentačních povinností pro velké daňové poplatníky v Černé Hoře, budou regulace převodních cen v platnosti ve všech zemích střední a východní Evropy kromě Moldávie. Kromě toho se daňoví poplatníci působící v regionu CEE také museli aktivně zapojit do systému výkaznictví CBC. Cílem „vykazování podle jednotlivých zemí“ (CbCR) OECD je zlepšit transparentnost tím,

že místním daňovým úřadům zpřístupní informace potřebné k posouzení daňových rizik.

Podle CEE Guide byla největší výzvou v oblasti převodních cen v uplynulém roce reakce na dopad pandemie. Nastupující recese narušila očekávané úrovně zisku a nadnárodní korporace musely zasáhnout do jejich cenových struktur. Stále je otázkou, do jaké míry budou finanční úřady zkoumat výši základu daně zasaženého důsledky pandemie Covid-19, který bude výrazně klesat pod úroveň z předpandemických let.

V oblasti zdanění právnických osob předpovídají rozhodnutí OECD a G20 zavedení globální minimální daně a další významné změny. Návrh usiluje o zavedení 15% minimální daňové sazby pro velké nadnárodní společnosti od roku 2023. I když ještě může docházet ke změnám, je jasné, že pro nadnárodní společnosti bude stále méně příležitostí snižovat daně přesouváním zisků a snižováním daňových základů.

Celý průvodce CEE Tax Guide v angličtině ke stažení [ZDE](#).

Mazars s.r.o.
Pobřežní 3
International Business Center
186 00 Praha 8
Tel. +420 224 835 730

Více informací na:
www.mazars.cz

mazars